

DELFTSCH STUDENTENNIENWEEKBLAD

ORGAAN VAN DE DELFTSCHE
STUDENTEN FEDERATIE EN VAN
DE CENTRALE COMMISSIE VOOR
— STUDIEBELANGEN —

REDACTEUREN: C. A. BAUDUIN ♦ A. A. STHEEMAN
F. J. M. BOURDREZ ♦ M. H. K. FRANKEN ♦ A. A.
BREVET ♦ MEJ. C. A. A. F. GOEMANS

Dit blad verschijnt des Vrijdags, behalve in de vacantiën. ♦ Begin van den jaargang 1 October. ♦ Abonnement f 5.25 per jaar. Advertentiën 30 cents per regel. ♦ Inzendingen te bezorgen vóór Maandagmiddag 4 uur aan het Redactieadres Koornmarkt 62. UITGAVE EN ADMINISTRATIE: UNIVERSITEITS-BOEKENCENTRALE, HERTOG GOVERTKADE 8, DELFT GEDRUKT BIJ DE TECHNISCHE BOEKHANDEL & DRUKKERIJ J. WALTMAN JR

DERDE JAARGANG — No. 3.

VRIJDAG 19 OCTOBER 1923.

INHOUD: Redactioneel. — D.S.C.: Almanak 1924; Debatingclub: Vergadering; Van onzen politieken tinnegieter. — Tooneel: Elsa Mauhs. — Gedachten en Gedichten: Gek?; De Moordenaar, die zichzelf zag. — Vereenigingen: Practische Studie; Dietsch Studenten Verbond; Indië, nu eens niet in verband met de Vlootwet. — Boekbespreking. — Rommelpot: Duitse Reclamekunst. — Feuilleton: Daniël, het Weeskind, IX.

REDACTIONEEL.

Door een vergissing is onder het stuk: Almanak 1924, gezet: De Almanak-Redactie. Er hooren onder te staan de initialen C. A. B.

DELFTSCH STUDENTEN CORPS.

ALMANAK 1924.

Corpsleden, weet gij wel dat nog hooggespannen verwachtingen ten uwer aanzien gekoesterd worden. Door Uwe Lustrumviering zijn vele oogen in den lande op U gevestigd geworden en in meerdere kringen is er groote belangstelling voor Uw Corps gewekt. Velen, die vroeger slechts in geringe mate hun aandacht schonken aan wat er in het D.S.C. voorviel, spitzen nu de ooren bij het hooren van dien naam en herinneringen aan een grootsch opgezet en aan dien opzet beantwoordende uitvoering van het „Spel op de Markt” komen hun voor de geest. Gij allen zijt er trots op, en met recht.

Maar men vestigt niet ongestraft de aandacht op zichzelf. Zoo iets brengt verplichtingen mede en wel in de eerste plaats die, om de roep, welke er van U uitgaat gestand te doen. Gij hebt getoond waartoe ge in staat zijt, zorgt nu dat Uwe verdere handelingen daarmede in overeenstemming zijn. Spoedig gaat er de Almanak verschijnen en op ons, Almanak-Redactie, rust de taak deze een zoo goed mogelijk aanzien te geven. Maar ge begrijpt wel, daartoe hebben wij Uwe medewerking zeer noodig. Onze opdracht en Uw taak is moeilijker dan in andere jaren, omdat we deze Almanak moeten brengen op het hooge peil dat ge met Uwe Lustrumviering bereikt hebt.

De Almanak-Redactie is van goeden wil en geeft hare beste krachten, maar waar blijft Uwe medewerking? Zijt ge allen weer ingedommeld, weer opgenomen in de sleur, waaruit ge één oogenblik gewekt zijt geworden? Ontwaakt, schudt af de loomheid en roept terug het enthousiasme van voor de vacantie. Grijpt naar pen en potlood en doet Uw plicht. Denkt niet dat ge nog wel wat kunt wachten; neen, de tijd dringt. En gij, jongere jaars, die tijdens het Lustrum getoond hebt, dat er nog eenige kern in U zit, pakt weer aan en probeert. Laat U niet afschrikken door wat ouderen gepresteerd hebben, ook zij hebben oefening noodig gehad en wat ge van hen gezien hebt is er het resultaat van. Hun pogingen kunt ge in vroegere Almanakken vinden; maar waar zullen de Uwe zijn; waar blijven ze?

Nog slechts weinige inzendingen mochten ons bereiken en daarom, gij allen, Corpsleden, geeft weer eenige oogenblikken Uw volle werkkracht aan het Corps, nog eens Uw geestdrift opgeroepen en aangewakkerd, opdat de naam, welke ge U gemaakt hebt met de „Torenbestormer”, hare bevestiging zal vinden in den Almanak, den Lustrum-Almanak.

DE ALMANAK-REDACTIE.

DELFTSCHE STUDENTEN DEBATINGCLUB.

Tweede Huishoudelijke Vergadering, op Maandag 22 October, des avonds 8 uur, in de Bibliotheek der Societeit Phoenix.

Onderwerp: Vlootwet.

Inleider: Prof. Mr. J. A. Veraart.

De Secretaris, B. J. BLOM.

Koornmarkt 49.

VAN ONZEN POLITIEKEN TINNEGIETER.

In Amerika, het land van nieuwe en moderne gedachten is de oplossing van het kwade huwelijk gevonden. De tooneelspeler, Mr. Bennet, heeft dit probleem in een adem met het dienstbodenvraagstuk tot een einde gebracht. Hij raadt de te-leurgestelde echtelieden aan, ieder in een uithoek van de stad te gaan wonen, met een dochter van 16 tot 18 jaren, die de huishouding verzorgt en eventueel overschietende kinderen op kostschool te zenden. Ter wille van het contact zullen de echtelieden te samen dineeren.

Het lijkt heel gezellig — en hij heeft het zelf geprobeerd. Hij was n.l. in het gelukkig bezit van een tweetal dochters van de vereischte leeftijd. We zullen hopen voor hem, dat die dochters niet ouder zullen worden en dat geene kwade aanbidders ze van zijn huishouding zullen afvoeren. Hij zou dan zijn huwelijksleven beperkt zien tot het samen dineeren, dat misschien nog wel in „gelijktijdig en aan één tafel eten” zou kunnen ont-aarden.

Eigenaardig is het, dat we ook in Delft veel schijnen te voelen voor gelijktijdig eten en meer niet. Een arglistig toeschouwer zou althans op het oogenblik dien indruk wel kunnen krijgen. Waaruit we zien dat de gedachte van Bennett tenslotte alweer zoo nieuw niet is.

Intusschen zitten we hier in Delft met een geslacht van samen-etende Corpsleden — en dat in de herfst. De blaadjes vallen evenals andere jaren van de boomen, de tram en de auto's besmeuren onze kostbare pakken met de modder, uit de plassen waters ontsproten. De gewetensvolle fietser moet zijn lampje weer iederen dag wat vroeger opsteken en enkele rijkelijke studeerenden vergasten hunne vrienden op een vroegtijdig kachelkje. En als deze herfst verder gaat zullen de boomen hun kale takken ten hemel uitstrekken en zij zullen hun bladeren niet meer beschermend uitspreiden boven onze vriendelijke hoofden.

Helaas, ook elders gevoelen we een kille herfststemming. Het schijnt, of de warme zon die vele jaren ons Corps bestraalde, achter wolken schuil gaat.

En voor hoelang?

Het schijnt ons beter, ons hierin niet te ver te verdiepen. Liever willen we trachten de oorzaken van de inzinking op velerlei gebied, die we in Delft zien gebeuren, op te sporen en liever zullen wij ons laten verleiden tot het maken van gevolgtrekkingen, deducties en combinaties over het huidig Corpsbestaan en de duistere toekomst. We willen hiermede een volgende maal een aanvang maken.

Lezer! Wanneer we daardoor ook Uw belangstelling en aandacht op die verschillende toestanden kunnen vestigen, als U

zich misschien zelfs nu en dan in euvelen vervoering, door woede of andere edele gevoelens tot wederspraak en weder-schrift wilt laten verleiden.

Lezer, wij zullen U dankbaar zijn, want Uw geschrijf is zeker belangwekkend.

14 October '23.

TOONEEL.

ELSA MAUHS.

Helaas tellen we onder de jongere actrices niet erg veel sterren.

Met „jongere” bedoel ik, zij die nog door postuur en uiterlijk jonge rollen kunnen vervullen, zonder dat 't mannelijke deel van 't publiek bedenkelijk hoofdschuddend, zal opmerken dat de jeune première hen ietwat vroegrijp schijnt.

Een van die weinige sterren is ongetwijfeld Elsa Mauhs, die een komeetachtig bestaan leidt en zich hoogst zelden aan den theaterhemel verthoont.

Toen ik dan ook vernam dat ze weer zou optreden, ben ik er ijlings heen getogen, met de bijbedoeling om er hier later iets over te schrijven.

Maar wat?

Och meneere, gaat U er zelf heen en beluister ieder scènetje met gespannen aandacht.

En laat vooral geen woord aan U voorbij gaan, want 't is té fijn, té teer, dan dat er iets verloren mag gaan. Want er is niets te veel en niets te weinig.

't Is goed, juist goed, en dat is iets geweldigs.

Indien men zelf wel eens gespeeld heeft, dan staat men eenvoudig verpletterd hoe 't mogelijk is om zóo gewoon te spelen, te gebaren en te loopen.

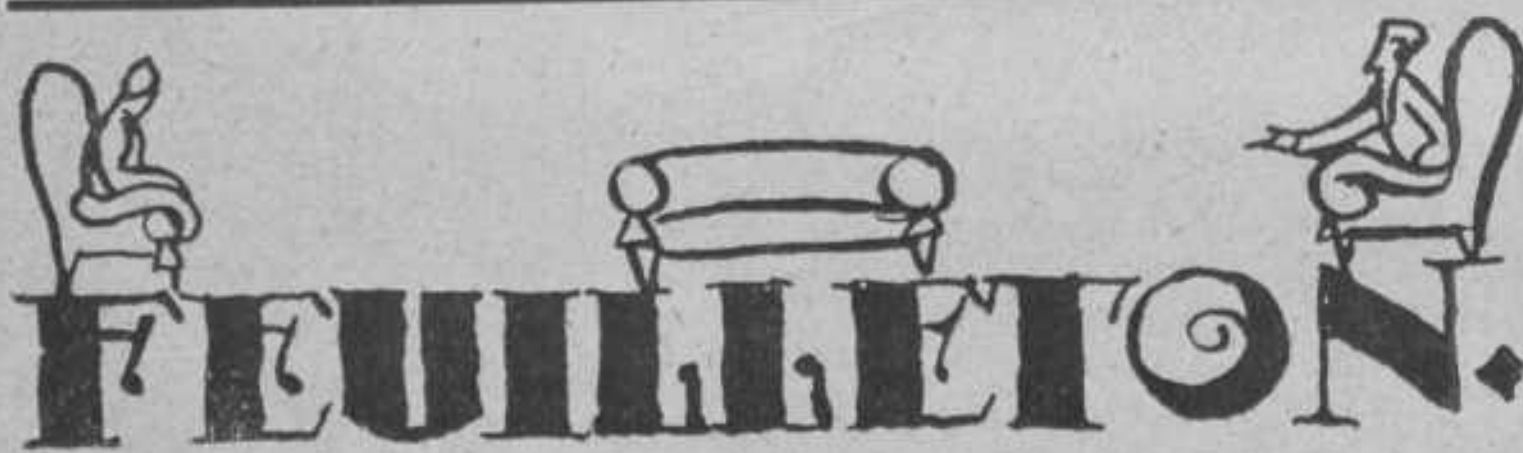
Enfin, zooals ik zeide, ga het zelf zien, en verwacht niet van mij dat ik in staat zou zijn om in woorden een indruk te geven van een creatie, die tot het hoogste behoort, wat de tooneelkunst kan geven.

Laat ik U echter tot slot waarschuwen dat U niet iets groots in afmetingen te zien krijgt, iets diks. Hier wordt niet geshy-loekt.

't Is groot door zijn precieuzen eenvoud.

In mijn enthousiasme vergeet ik nog te vertellen dat ze in een stuk optrad, getiteld: „Njoe”, en dat 't bij de Haghespelers gaat, in het Theater Verkade. En dat Johan de Meester Jr. en Van Dalsum goed tegenspel gaven. Hoewel de laatste in de, toch al zoo nare, bed-scène, bedenkelijk bouwmeesterde, en rare geluiden van zich gaf.

Maar wat doet dat alles er toe?

DANIEL, HET WEESKIND

door

R. HANF.

IX.

Na het eten begaf men zich weer naar de andere kamer. Ieder kreeg een krant, om ook naar buiten toe het stilzwijgen te rechtvaardigen, dat noodzakelijkerwijze moest heerschen in een kring van menschen, waar niet de zorg voor eigen welvaren het spreken vergemakkelijkte. Zoo kwam het, dat Daniël, geheel tegen zijn gewoonte, den blik liet gaan over de kolommen druks, gevuld met tijding van wat er dien dag aan belangrijks gebeurd heette te zijn, hier en daar (met het oog op veeleischende lezers) afgewisseld door een zin, die op het eerste gezicht een gedachte scheen uit te drukken.

Zijn oog viel op een artikel onder de rubriek „Kunsten en Wetenschappen” en hij las:

Waar in onzen tijd het filmwezen steeds meer ernaar streeft ook den aesthetischen kant van zijn produkten te verzorgen, mogen wij den heer Krzinsky niet den lof onthouden, die hem toekomt voor een moedige daad in deze richting. Hij is er namelijk in geslaagd den hooggeleerden heer Hyronimus Pepperzeel als aesthetisch medewerker te verbinden aan zijn „Filmpaleis”, zonder terug te schrikken voor de hooge kosten, die gemoeid zijn met het in-beslag-nemen der werkkraft van zulk een hoogstaande persoonlijkheid. Wij twijfelen echter niet eraan, dat de aesthetische hulp van Professor Pepperzeel steeds grooter volksmassa's naar het Filmpaleis zal doen stroomen, en deze hulp zoodoende zal blijken de geldelijke offers van den heer Krzinsky overwaard te zijn.

Den hooggeleerde biedt deze nieuwe werkring een welkome gelegenheid om zijn aesthetische inzichten door de daad in wer-

Wat geeft 't of 't een zeer zwak stuk is; *) wat kan 't ons schelen dat er nog een door en door vervelende „na-prologhie” volgt waarin twee, als oude lieden vermomde, acteurs het heele geval nog eens slapjes oververtellen, en zoo herkauwend, ons 't bedorven stuk voor een tweede keer laten opeten.

't Kan niets verdomme. We hebben 't er allemaal voor over. We hebben Mauhs gezien, en we hebben genoten.

Voor materialisten voeg ik er aan toe, dat de prijzen in 't Theater Verkade belachelijk laag zijn. Zegge: één gulden vijftig cents voor het tweede gedeelte van de zaal. Alzoo de beste plaats. Belasting en vestiaire inbegrepen.

Voeg hier aan toe 45 cents voor een buurtverkeertje en gij hebt Mauhs gezien voor f 1,95.

Voor de burgerij is 't iets duurder daar er dan nog 40 cents voor een kopje koffie in de pauze bij komt. H. d'A.

*) Het stuk zelf zal ik hier niet nader bespreken. 't Wordt al twee jaren opgevoerd en is tallooze malen besproken. O.a. in het D.S.W. door A. Sth.

GEK?

Soms denk ik, dat ik gek ben. Dit is heelemaal niet gek, want het komt dikwijls voor, dat gekken twijfelen aan zich zelf.

De kamer, waarin ik woon, zou toch best een kamer van het gekkenhuis kunnen zijn. Een echte gek, die op z'n kamer zit, denkt toch ook, dat hij in een gewoon huis woont en dat hij z'n kamer zelf ingericht heeft.

Hé — ja; maar dan zou ik toch best gek kunnen zijn, want dat denk ik allemaal ook.

En de trullen kijken mij altijd aan met zoo'n vreemden glans in hun oogen. Zouden zij gek zijn of zouden het geroutineerde gekkenverpleegsters zijn. Dat laatst lijkt mij lang niet gek, want wie noemt er zijn juffrouwen nou trullen. Dat zijn wij alleen, dat ben ik.

Ha! — nu ik heb die naam toch niet bedacht! Dat deden de vorige bewoners. Maar dan waren die ook gek! En wij zeggen 't allemaal in huis.

kelijkheid om te zetten, en daarmee den roem te vermeederen, die reeds aan zijn naam kleeft.

„Het zou mij trouwens verbaasd hebben”, dacht Daniël, „als niet ook in dit 4e hoofdstuk mijn oude professor was voorgekomen.”

„Maar Daniël kan toch niet weten, dat hij nu in het 4e hoofdstuk is!” werpt ge mij voor de voeten.

Waarde lezer! Iemand met een bewustzijn als dat van Daniël, weet zeer goed, dat hij in een roman optreedt; ja, men mag zelfs aannemen, dat 't hem niet verborgen blijft in welk hoofdstuk hij zich bevindt.

Nadat men ruim een uur zich met de kranten had bezig gehouden, besloot Rosa de stilte te verbreken. Zij vroeg haar vriendin, wat te willen zingen; zij zou begeleiden. Juffrouw Kelk verweerde zich tegen dit verzoek, als gold het een aanslag op haar eerbaarheid af te slaan; maar zij eindigde met toe te geven (en hier gaat de vergelijking niet verder op).

Men denke niet, dat haar gezang en haar erotische driften hier slechts toevallig in het nauwe verband van een vergelijking zijn gebracht: de schokkingen van haar mager lichaam en een nerveus handenwringen bewezen hoezeer deze driften in actie waren, terwijl haar stem het krassen van een talrijke ravenfamilie in de kale boomen van een verlaten kerkhof scheen te willen imiteeren. Zij was, terwijl ze zong, het levend bewijs ervan, hoe de kunst niet gebaat is met een dosis menschelijkheid, ook al is die nog zoo groot, als deze niet in direkt contact staat met het materiaal, waarin men zich uitdrukt.

Daniël zag naar den grond; het beschaamde hem al diep genoeg, haar te hooren zingen, en zoo vermeed hij tenminste het te moeten zien. Maar de heer des huizes keek gespannen toe en Rosa scheen trotsch te zijn op haar vriendin.

Als men een dame in hypnotischen slaap heeft laten dansen, verthoont zich bij het ontwaken een merkwaardig verschijnsel: zij bevoelt haar kleren, als of zij zich van hun aanwezigheid wil overtuigen. Hetzelfde gebaar had juffrouw Kelk, toen zij, na beëindiging van haar zang, weer ging zitten.

Nadat er eenige versnaperingen waren rond gereikt, wilde men reeds terug keeren tot het stilzwijgen en de krant, toen Rosa, om het feestelijk karakter van den avond op te houden, Daniël

Zouden er in dit huis dan alleen gekken wonen. Maar een huis, waarin alleen maar gekken wonen en komen wonen, is toch een . . . gekkenhuis.

Met deze gedachte sta ik tegenwoordig op en ga naar bed. Wat gek, dat ik dat niet eerder bedacht heb.

Of zou dat komen, door dat ik beter word en ontwaak uit mijn waanzin. Want gekken weten toch niet dat zij gek zijn. En ik . . . weet het wel. Zou ik dan toch-niet-gek-zijn?

Och, gekheid! Ik zie soms duidelijk in, dat ik gek ben en gekken kunnen toch wel heldere oogenblikken hebben.

Maar ik zal trachten tenminste de uiterlijke kenteekenen van mijn waanzin te doen verdwijnen.

Ik zal niet meer van trullen praten, maar van juffrouwen, en ook tegenover de andere gekken zal ik dit doen.

Dit zullen ze dan natuurlijk heel gek vinden en ze zullen mij zoogenaamd hartelijk uitlachen. Maar ik ken die lach. Ik zal dan weten, dat zij lachen, omdat zij gek zijn, en ik niet meer.

En zij zullen trachten me weer neer te trekken in den pool van hun waanzin en zeggen:

Och, kom, bèn-je gek? Zeg toch trullen.

Maar dan zal ik mijn blik boren in hun valsch lachende oogen en op mijn bureau staande de volgende rede houden:

Gekken! jullie zijn gek, omdat je niet weet dat je gek bent, maar ik, die 't wel weet, ben niet gek, ha! ha! ha!

En dan zullen zij, eerst verwonderd en dan weer hartelijk, mij toegrienen, verheugd te kunnen denken, dat ik de eenigste gek ben onder hen.

Maar ik wil U wel zeggen, dat ik 't hier niet uit houd, dat ik hier gek word.

Ik zal naar de juffrouw gaan en haar toeroepen, dat ik mijn kamer op zeg. Het is natuurlijk vreemd in een gekkenhuis om je kamer op te zeggen, en geen gewoonte; ze zouden denken, dat je gek geworden was.

Maar dat kan me niets schelen; ik zal 't hun ten tweedemale toeroepen. En zij zullen, als goede verpleegsters eerst beproeven, met veel tact mij van mijn plan af te brengen, doch eindelijk zullen ze moeten zwichten, als ik hun in 't oor fluister:

„Laat me gaan, ik moet erg noodig naar een gekkenhuis”. En dan zullen zij begrijpen, dat ik normaal geworden ben, net als zij, en zij zullen me laten gaan . . .

Maar waar moet ik dan heen?

Naar dat gekkenhuis of naar een (ha! ha! ha!), z.g. kamer, wat natuurlijk een verkapt gekkenhuis is. En — daar zal 't wel slechter zijn, dan waar ik nu ben.

Zou ik hier maar niet blijven? — Zou ik ook maar niet gek blijven. Daar is toch eigenlijk niets tegen. En, hoe gek 't ook klinkt:

Ik heb er nog nooit last van gehad, dat ik gek was.

vroeg wat voor te willen dragen. „Ik weet, dat je daar eenig talent voor hebt”, zei ze, „en daar de zang van juffrouw Kelk ons heeft ontrukkt aan onze dagelijksche besommingen, zullen we met de vereischte aandacht kunnen toehooren.”

Daniël was te beleefd om te weigeren. Terwijl zijn hoorders de handen in hun schoot vouwden en het rusteloos dwalen der oogen trachtten te bedwingen, begon hij aldus:

„Eenigen tijd geleden ontmoette ik een zekere Hanf. Ofschoon hij niet kon weten, dat ik mij voor de dichtkunst interesseer, begon hij, reeds een half uur na onze kennismaking, mij uit zijn manuscripten voor te lezen. Zijn werk maakte op mij een zeldzamen indruk: het scheen mij toe, dat hij zijn zoeken naar bizarre effecten trachtte te rechtvaardigen met een even bizar pessimisme. Op mijn wensch schreef hij het stukje proza voor mij over, dat ik nu zal laten hooren.”

Hier wachtte hij even, om de nieuwsgierigheid naar wat komen ging een weinig grooter te laten worden. Rosa gebruikte deze pauze om bij voorbaat haar zakdoek te voorschijn te halen. Daarna zei hij, met klem sprekend, als wilde hij iets bewijzen:

„Vooral in het donker ziet men de dingen anders, dan zij in „werkelijkheid zijn. De menschen zeggen, als zij dit bemerken: „Ik heb verkeerd gezien.” Maar zij weten niet, dat wie verkeerd ziet meer ziet dan de werkelijkheid: hij ziet zichzelf nog „bovendien.

„De zoeker naar waarheid echter, die dit wel weet, leeft onder „de verplichting het verkeerde gezicht te confronteeren met de „werkelijkheid (voor zoover hij die kent) om uit de verschillen, „die daarbij te voorschijn springen, zichzelf te proeven.

„De zoeker naar waarheid is dus tevens de zoeker naar zichzelf; de zoeker naar zichzelf zoekt het verkeerde gezicht; het „verkeerde gezicht ontmoet men meest in het donker; 's nachts „is het donker. Dus: de zoeker naar waarheid wandelt dikwijls „in de nacht.”

Weer maakte Daniël een pauze. Hij zag hoe Rosa haar zakdoek in de andere hand nam, hoe haar man de wenkbrauwen hoog optrok, en juffrouw Kelk de oogen sloot om beter te kunnen luisteren. En met zachten stem en zonder den nadruk van daareven vervolgde hij:

„Toen ik laatst door de nacht wandelde, ontmoette ik een „hoofd. Het lag op een vensterbank, een petroleumlamp goot „zijn zacht licht erover uit. Nader gekomen, aanschouwde ik

Ja — laat ik maar hier en gek blijven — weer trullen zeggen....

— Dan word ik plotseling wakker.

Goddank, — het was maar een droom, een rare droom, en ik zie Piet, slaapdronken, zich in de richting van mijn waschtafel bewegen.

„Zeg, Piet, ben je nou gek, gebruik je eigen rotzooi”.

Hartelijk gegrienen.

Je bent zelf gek, ik breng 't juist terug.

Tevreden rol ik weer in slaap.

Gek, hè?

BARBER.

DE MOORDENAAR, DIE ZICHZELF ZAG.

(Buiten mededinging voor de Almanak 1924).

Wind, gillende langs den eenzamen weg, en regen! Duisternis en wind en regen, zoo wordt een moord gedragen. Eigenlijk is dit hoofdzaak, de regie, de entourage, het schepend element. En ik ga den moord begaan ! Links om den hoek de treurwilg. Daaronder wil ik gaan zitten en mijn fantazie los laten op de nuchtere feiten, die me te wachten staan ! Héhè!, dat was een heele klim! En nu de daad! Psychologisch kan ik het niet inkleden, daarvoor ben ik helaas te nuchter. Ik zou me kwaad kunnen maken op dien man, dien schurk, die me het liefste ontstelen Bah, afgezaagd, zelfs als parodie In koelen bloede, maar dan komen de psychiaters met intellectuele stroomingen. Nonsens! Ik vermoord hem, omdat ik geen motief kan vinden hem te doden. Ook al een naar grapje. Man, je kunt nog niet eens een gezicht trekken van iemand, die een ander overhoop gaat steken

Dus kom ik tot de consequentie, dat het me niets schelen kan. Allo dan maar!

Daar ligt het huis, wit in den zwarten nacht. Gaten als vensters en boomen als plumeautjes. Dat doet het toch wel! Ik kom langzamerhand in de stemming! Als nou die man er ook eens geen bezwaren tegen had om vermoord te worden, dan was het stuk te spelen ! Maar als hij er eenmaal mee bezig is, komt bij hem de animo ook wel Stel je nou eens voor je dolk te hebben vergeten. Dan kon je gewoon weer naar huis gaan en je sloeg een figuur tegenover jezelf.

Kom en nou een beetje meer ernst van den arbeid, anders zouden ze denken, dat 't een grapje was. Voor alles, laten we een nobel begin maken. Een gesprek à la Bonsels, of à la Dostojevski, in elk geval een greep in het volle leven Waar hangt die bel. Aha, en nou luiden tot dat die kapot is Solide werk Hé, dat dacht ik ook. Stel je nu weer eens voor, dat hij niets gehoord heeft Maar dat kan hij met goed fatsoen niet zeggen. Sst! Daar komt hij. Ik zal hem meteen maar inlichting

„ook de beweging der kaken: zij gingen open en dicht, open en „dicht.

„Met het vaste voornemen nu het licht der werkelijkheid op „mij te laten schijnen, trad ik in het huis. Van de andere zijde „bezien, was (zooals te verwachten viel) het hoofd vergezeld „van de bijbehorende lichaamsdeelen. — Het was mijn vriend.

„Hij sprak; en terwijl hij sprak kwamen uit zijn mond, als „paarlen aan een lange snoer, alle even groot, alle van eenzelfde „doffe glans, bezielde woorden die de onsterfelijkheid van het „schoone verkondigden.

„Mijn vriend sprak wel wat lang, maar hij sprak schoon.” Weer een pauze, toen plotseling, met stemverheffing, de conclusie:

„— Waaruit blijkt, dat de bezielde werkelijkheid schooner „is, dan de vermoorde bezieling.”

Reeds dacht men dat het uit was, maar als aanhangsel kwam nog, aarzelend:

„Ofschoon?”

Allen keken verwonderd op. In de stilte die volgde klonk 't eerst de stem van den heer Kiela.

„Ik geloof, dat je vriend ernstiger menschen, dan hijzelf schijnt te zijn, in een belachelijk licht wil vertoonen. Maar daar zal hij geen succes mee hebben. In ieder geval verbied ik hem, den drempel van dit huis te overschrijden.”

„Hij moet een melancholiek mensch zijn met lang en bleek gelaat,” oordeelde juffrouw Kelk. Zij hield nog steeds de oogen gesloten.

„Je hebt toch zoo een lieve stem”, vond Rosa.

Maar Daniël nam plotseling afscheid, alsof hij een moeilijke taak ten einde had gebracht en nu heen mocht gaan.

Dat wilde ik U nog vragen: Hebt gij wel eens de wereld gezien buiten het verband met het leven?

Zij is dan vervuld van een sombere schoonheid; zooals die ongetwijfeld in den Hades moet heerschen (en is dit niet de Hades zelve?). De ruimte spreekt overal zijn verheven taal; statig verrijzen massa's, verschrikt wijken begrenzingen. Want de menschelijke geest mag hier zijn benepen schaal niet aan-

(Zie vervolg Feuilleton Tweede Blad.)

Meneer, praat u niet tegen me, want, dat zou mijn stemming bederven. Ik zal u maar volgen, dan kunt u me voorgaan naar uw zitkamer.... Onaangenaam weertje, vindt u niet. Meneer, ik zou praten vanavond; als het gebeurt is, kunt u wat zeggen. Ik heb in mijn zak n.l. een mes, en dat wou ik u in het hart steken.... He nee, lacht u nu niet, want ik meen het. Ik geef toe, het klinkt wat banaal, maar wat doet dat er toe. De hoofdzak is, dat u mooi dood gaat, niet zoals op een film, maar aesthetisch mooi en vooral origineel. Nu is het noodzakelijk, dat u zich levendig indenkt, dood te gaan, vermoord te zullen worden, begrijpt u, want dat is voor mij prettiger en het is niet zoo erg afgezaagd. De meeste menschen, die vermoord zullen worden, gelooven het namelijk zelf niet, voor dat ze dood zijn.

U mag er ook wel wat bij zeggen, maar dan geestig en niet van: „Pas op, hier zit mijn vulpen”, verder geen sigaret opsteken, want dat is inconsequent, enfin laten we het elkaar zoo aangenaam mogelijk maken. En dan tenslotte nog dit: ik houd niet van bloed en de lucht ervan is zeer onaangenaam. Houdt u dus stevig een zakdoek op de wonde.... Heeft u er geen...!? Dat dacht ik wel, mag ik u de mijne aanbieden.... Oh geen dank, geheel tot u dienst.

't Is nu een paar minuten voor twaalf. Wat denkt u van twaalf uur...? Wat, de klok achter.... Jammer; u heeft geen fantasie. Enfin laten we ons maar aan deze klok houden.

Dus nog eens, u was onvoorbereid; nu bent u van uw dood overtuigd. Laten we dan maar beginnen.... Nee.... nee.... nee, niet terugkrabbelen. Wat is dat nu! Waarom houdt u zich niet aan de afspraak.... Of ik die houden zal, wis en zeker, daarvoor kwam ik toch. Ja ik kan het u helaas niet meer aan het verstand brengen, ik houd me aan het vastgestelde uur. Blijft u dan tenminste even stil staan.... Hebt u nu heelemaal geen mooie gedachten te zeggen, zoo met den dood voor oogen? 't Hoort er anders wel bij. Nee, nu ik zou er maar geen ver-zinnen, daar komt toch niets goeds uit.... Hoor twaalf uur. 't Is maar heel eventjes en denk om de zakdoek.... Eén.... twee.... daar gaat ie dan.... Daar zat ik toch nog bijna op een rib.... He, wat vervelend, dat hij nou ging schreeuwen, en daar vergeet hij waarachtig die zakdoek weer.... Maar even een servetje over leggen. Zoo.... Nu, het werk is gebeurd, ik kon nu eigenlijk wel naar huis gaan; ik heb hier niets meer te doen.... 't Licht maar aan laten, anders schrikken ze zoo.... Brrr, wat een hondeweer, ik verlang naar mijn bed.

Hm, zoo voelt dus een mensch, die een moord beging....

Nagelaten Almanak-Mengelwerken.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIËN.

Groningen Fongers Fiets

werd 2e dag SPEL TEIRLINCK vermist op Spoorsingel 63. Wie geeft inlichtingen? ⁽⁶⁾

Th. J. VAN WAVEREN, ten Hovestr. 38, den Haag.

In de Technische Boekhandel en Drukkerij

J. WALTMAN JR.

BINNENWATERSLOOT 33-35

zijn thans voorhanden zeer praktische metalen buigzame

CURVENLINIALEN

in 4 afmetingen. - Prijs per stuk 30, 55, 65 en 70 cents.

Limonade Siropen

à f1,60 en f1,40 per flesch. ⁽¹⁰⁾

W. DE HOOGH

OUDE DELFT 152.

TELEFOON 15.

BEZOEKT Café-Restaurant

DE KROON ⁽¹⁰⁾

Hertog Govertkade ♦ DELFT ♦ Telefoon No. 1061

Prima consumptie. - Billijk tarief.

Bij deze nemen wij de vrijheid de aandacht van H.H. Corpsleden te vragen voor het ter gelegenheid van het XVe Lustrum verschenen:

Gedenkboek van het Delftsch Studentencorps

(CORPSGESCHIEDENIS VAN 1848 — 1923).

Samengesteld door den Heer M. H. K. FRANKEN, versierd door den Heer L. C. KALFF, en met een 25 platen.

PRIJS IN PRACHTBAND f 6.—

DIT IS EEN BOEK DAT ONDERSTELD MAG WORDEN IN DE BIBLIOTHEEK VAN IEDER CORPSLID AANWEZIG TE MOETEN ZIJN.

Bestellingen worden gaarne ingewacht bij den uitgever

TECHN. BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ J. WALTMAN JR.

BINNENWATERSLOOT 33 — TELEFOON 75.

TWEEDE BLAD

BEHOORENDE BIJ HET DELFTSCH STUDENTEN
WEEKBLAD VAN VRIJDAG 19 OCTOBER 1923.

CIVIEL EN BOUWKUNDIG STUDENTENGEZELSCAP
„PRACTISCHE STUDIE”.

Het Bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

F. J. M. Bourdrez, Voorzitter.
M. van Daalen, Secretaris.
Van Leeuwenhoeksingel 17.
W. A. A. Hupkens van der Elst, Penningmeester.
J. G. Deur, Vice-Secretaris.
Mej. J. H. Mulder, Archivaresse.
J. D. Hanrath, Bouwk. afgevaardigde naar de C.C.
W. A. Jansen, Civiel afgevaardigde naar de C.C.

—o—

Buitenlandsche Excursie 1923.

Op de excursie zijn vele foto's gemaakt; het Bestuur stelt zich voor deze te verzamelen, ten einde alle deelnemers in de gelegenheid te stellen daarvan afdrukken te bekomen. Men wordt daarom verzocht zijn negatieven vóór 1 November te zenden naar M. van Daalen, Van Leeuwenhoeksingel 17. De beste negatieven zullen uitgezocht worden, waarvan de afdrukken bij de bediende Van Zeeventer in de Indische Instelling komen te liggen. Daar kunnen de deelnemers dan de afdrukken bestellen. Het Bestuur stelt zich aansprakelijk voor het in goeden staat terug bezorgen der negatieven en de uitvoering der foto-bestellingen.

—o—

Lezing door Ir. J. A. Ringers, Hoofdingenieur van den Rijkswaterstaat, over: „De Bouw der Nieuwe Sluizen te IJmuiden”, op Dinsdag 23 October 1923, 8 uur, in Zaal 207, Geb. W. en S.

Alle eerstejaars C en B hebben vrijen toegang.

De Secretaris, M. VAN DAALLEN.

leggen (en een uitgedoofd stuk sigaar, recht op in de aschbak, verschilt niet meer van den domtoren op een verlaten plein). De geluiden hebben het fragmentarische van echo's, want zij zijn van hun oorsprong los geraakt. En het licht speelt met de kleuren een kaleidoscopisch spel; het dient niet langer om den vormen hun van-zelf-sprekendheid te geven. Zoo drijft de wereld als een droomlandschap in een zee van oneindigheid.

Maar gij, die moedwillig deze verandering over de wereld hebt gebracht, gij wordt bevreesd bij het aanschouwen van Uw werk. Uw zinnen gaan het leven zoeken, om dit terug te doen vloeien naar de gestorven wereld. Een jonge musch, die onbeholpen fladdert door het doode landschap, verheugt U reeds; maar hoe dankt gij den hemel, als ge een vriend ontmoet, met wien ge kunt spreken. Want dan pas wijkt de betoovering voor goed.

Terwijl hij door leege straten naar huis ging, zocht Daniël een oorzaak voor de afgestorvenheid der wereld om hem heen. Was zij een gevolg van zijn eigen wil, haar zoo te zien; en was deze misschien te verklaren als nawerking van zijn bezoek dien avond? Of (een andere mogelijkheid) was de wereld inderdaad zoo als hij haar zag? Maar het laatste hield hij niet voor waarschijnlijk, want hij was gewend de werkelijkheid hoogstens aanwezig te achten als drager van gevoelens. „Dan zou het nog eerder een gevolg van het weer kunnen zijn.” En hij keek eens naar de lucht.

Er dreigde onweer. In de verte lichtte het reeds. De natuur hield den adem in, zooals iemand doet die elk oogenblik een slag in het gezicht heeft te wachten. Alleen een jonge musch fladderde verschrikt weg voor het geluid van Daniël's voetstappen.

Hij haastte zich om voor de bui geborgen te zijn. Toen hij de huissleutel omdraaide klaterde reeds de regen, toen hij zijn kamer binnentrad knetterde de eerste slag. Fel lichtte het achter de ramen.

Daniël bleef stijf van schrik op den drempel staan: tegen een van de raamvakken had zich zwart de silhouet van een mensch afgeteekend.

Even later kwam weer een slag, en lichtte langer dan de eerste. De onbekende stond nog in dezelfde houding op dezelfde plaats. Maar nu had Daniël zijn late gast herkend.

Hij was: Ik zelf!

DIETSCHE STUDENTENVERBOND.

Lezing van Felix Timmermans.

Op Woensdag 24 October 1923, 's avonds te 8 uur zal in de Kleine Concertzaal van de Stads Doelen bovengenoemd Verbond zijn eerste lezing houden.

De rij der sprekers voor dit jaar wordt dan geopend door den heer Felix Timmermans, de bekende Vlaamsche prozaïst, wiens werken ook in Holland zooveel belangstelling genieten.

In het eerste deel zijner lezing zal de heer Timmermans ons verhalen hoe zijn jongste werk „De Pastoor uit den Bloeyenden Wijngaardt des Heeren” is ontstaan, terwijl hij na de pauze er eenige fragmenten uit zal voordragen.

Aan Delft valt de eer te beurt dat de eerste lezing over dit boek, dat pas in den loop van dezen winter het licht zal zien, het toppunt dus van actualiteit, hier ter stede wordt gehouden en het Bestuur van het Dietsch Studenten-Verbond vertrouwt dan ook dat velen van de gelegenheid gebruik zullen maken om Felix Timmermans te gaan hooren.

Namens het Bestuur,

T. W. A. BORGESIUS, 2e Secretaris.

Laan van Altena 27, Delft.

N.B. Deze lezing is vrij toegankelijk voor alle ingeschrevenen aan de Technische Hoogeschool.

INDIE, NU EENS NIET IN VERBAND MET DE
VLOOTWET.

De Nederlandsche overzeesche bezittingen beslaan een oppervlakte van ongeveer 60 maal die van Nederland; het aantal inwoners bedraagt bijna vijftig millioen. Een groot aantal Nederlanders vinden een goede betrekking in Indië; een groot gedeelte van de Nederlandsche kapitalen zijn in Indië verdiend; vele der Nederlandsche industriën vinden in Indië hun afzetgebied. Het geheele economische leven van Nederland is afhankelijk van Indië, evenzoo in niet geringe mate de naam van Nederland als mogendheid.

Vaak is in den laatsten tijd de vraag opgekomen in hoeverre Nederland recht heeft op deze op zoo betrekkelijk toevallige wijze verkregen voordeelen; hier wil ik niet verder op ingaan.

Niets ligt echter meer voor de hand, dan uit het bovenstaande te concludeeren, dat er onder de Nederlanders (en onder hen wel speciaal diegenen, die door hun geheele ontwikkeling hiervoor het meest in aanmerking komen: de Nederlandsche studenten) een levendige belangstelling zou moeten bestaan voor deze koloniën, die dan toch zoovele onbetwistbare voordeelen aan het moederland opleveren.

Vrees niet, waarde lezer, daareven het Ik-fantoom te hebben gezien, dat als Deus ex machina door de moderne litteratuur schrijdt; want „Ikzelf” ben ik zelf, ik, die de angstwekkende avonturen van mijn vriend Daniël heb neergeschreven zooals hij ze mij heeft verteld, vermengd met eenige nuttige beschouwingen, die zich zoo hier en daar aan zijn verhaal lieten vastknopen.

Ik kwam dien avond om Daniël vaarwel te zeggen; den volgenden dag ging ik op reis, en zou hem dus zoo spoedig niet weerzien (hij stierf trouwens kort daarop). Toen het onweer naderde had ik het licht uitgedraaid en was voor het raam gaan staan; want ik houd van grootsche natuurverschijnselen, en uit een donkere kamer ziet men de wereld daarbuiten veel duidelijker. Door het geknetter van den bliksem hoorde ik niet, hoe Daniël de deur opende; en dat verklaart voldoende mijn onbewogen houding. Pas toen hij 't licht opstak merkte ik, dat ik niet meer alleen was in de kamer.

Nadat mijn held en ik elkaar zwijgend de hand hadden geschud, zei ik: „Beste Daniël. Ik ga morgen hier vandaan. Ik heb nu niet veel tijd meer, want ik moet nog mijn koffers pakken.

Ik ben blij, je te hebben ontmoet. In de uren, die wij samen doorbrachten is een weinig van je waardige houding ten opzichte van het leven op mij over gegaan; en daar dank ik je voor. Maar laat mij als oudere je een raad mogen geven: stel je niet geheel buiten de samenleving der menschen. Want je zou je gaan voelen, zooals eens je voorvader Daniël zich gevoeld moet hebben, toen men hem in de leeuwenkuil geworpen had. De beesten hielden zich, alsof hij niet voor hen bestond — ze negerden hem. (En hij was toch hun lotgenoot, hun medegevangene in den kuil). En in de lange uren van zijn opsluiting met dit hardvochtig gezelschap, kon hij niets anders denken dan: „Aten ze mij maar liever op.”

Aan dergelijke droeve gevoelens nu stel je je bloot, als je je leven niet verandert.”

Daniël echter schudde het hoofd. „Ik blijf, die ik ben”, zei hij.

Toen nam ik afscheid en ging heen. Ik heb hem nooit weer gezien. Zooals gezegd: hij stierf trouwens kort daarop.

Finis.

Onder de Delftsche studenten heerschen op dit gebied zeer zonderlinge opvattingen. Een kleine groep studenten, die in Indië geweest zijn en er ook meestal later weer heen gaan, interesseert zich voor Indië, de rest heeft zich om een of andere reden voorgenomen nooit naar Indië te gaan en meent dit voornemen op de beste wijze te kunnen argumenteeren door laag neer te zien op deze andere groep en alles wat met Indië in verband staat; meent daarom te mogen volstaan met een zeer oppervlakkige kennis van het leven in Indië en een totale onbekendheid met cultuur en kunst van een volk, dat reeds een bloeitijd van beschaving doormaakte, toen in ons land van een georganiseerden staatsvorm nauwelijks sprake was.

Sinds 1912 bestaat de Delftsche Studenten-Vereeniging „Onze Koloniën”; het doel dezer vereeniging is in hoofdzaak niet het vereenigen van Indische jongelui, die in Delft studeeren, maar te trachten op de meest algemeene wijze de belangstelling voor Indië op te wekken, ook onder diegenen, die nooit in Indië zijn geweest.

De animo, voor de vaak buitengewoon interessante lezingen, die deze vereeniging gedurende de laatste jaren organiseerde, was echter dermate, dat het bestuur nauwelijks een goede spreker durfde te laten overkomen, bevreesd slechts een vijftal toehoorders op de presentielijst te vinden. Wenschen de Delftsche studenten dan te volstaan met hun beperkte en daarom ook eenzijdige begrippen over Indië? Is de ongemotiveerde Europeesche zelfingenomenheid: (wij alleen zijn beschaafd, ontwikkeld, artistiek, de rest van de wereld niet) dan zelfs tot de studentenmaatschappij doorgedrongen?

Wij willen hopen, dat de Delftsche studenten nog niet geheel vastgegroeid zijn in deze vooroordeelen; dat onder de — inderdaad zeer vele vereenigingen, die in Delft lezingen organiseeren, ook „Onze Koloniën” op de belangstelling der studenten zal mogen rekenen.

H. H.

Elsevier's Algemeene Bibliotheek. Deel 20. Het Muziek-leven in Nederland sinds 1880. I. De Componisten, door Sem Dresden.

Toen ik dit boekje gelezen had, voelde ik bewondering voor den schrijver, die in zoo'n klein bestek, zoo'n groote volledigheid heeft weten te bereiken en die, hoewel hij van vele der moderne Nederlandsche componisten een karakteristiek geeft van persoonlijkheid en werk, toch niet in technische beschouwingen vervalt en steeds door een buitengewoon frissche, levendige schrijfrant weet te boeien.

In het hoofdstuk „Componeren en Componisten” geeft de schrijver een zeer lezenswaardige beschouwing over het scheppen van kunst in het algemeen en muziek in het bijzonder.

„.....Al het werk, dat menschen en dieren verrichten, en dat in de levende en levenlooze natuur wordt gedaan, is in laatste instantie slechts ordenend, groepeerend, en elk scheppen is een vinden, te voorschijn brengen en gelegen in een rangschikking op nieuwe, d.i. andere, door niemand nog gevonden wijze.” „..... De componist is eerst recht zoo'n goochelaar (schepper) en professor.

Het geheimzinnige van het scheppen bij andere geestelijke verrichtingen, is bij hem nog in verhoogde mate aanwezig, omdat het materiaal, dat hem ten dienste staat, op zich zelf reeds ongrijpbaar is, even snel vervliegt als het verschijnt. Elke klank, op zich zelf zonder beteekenis, is vluchtig en slechts korten tijd reëel; hij sterft en in dat vlugge proces van hooren en vergaan heeft de componist hem leven en beteekenis gegeven, ver uit boven het ephemere van zijn bestaan.....”

Alléén reeds om dit hoofdstuk, waaruit het bovenstaande is ontleend, zou ik dit boekje in het bezit willen wenschen van een ieder, die belangstelt in muziek.

Aan De Lange, Diepenbrock, Zweers en Wagenaar, sedert Sweelinck weer de eerste werkelijk-Hollandsche componisten, na een lang componistenloos tijdperk in Nederland, wordt een apart hoofdstuk gewijd, waarin hun invloed op de muziekwereld wordt nagegaan.

Tot slot geeft de schrijver een lijst der werken van Alphonse Diepenbrock, van Bernard Zweers en van Johan Wagenaar.

Door een lijst van in het werkje genoemde componisten (een kleine 200) is het ook als „Nachschlagewerk” bruikbaar gemaakt.

v. d. H.

ROMMELPOT.

DUITSCH RECLAMEKUNST.

Het zijn zoo van die unieke oogenblikken, als je — na een half dozijn aanmaningen en dreigbrieven — plotseling het besluit neemt een boekwerk naar de Bibliotheek der T. H. terug te brengen (spreek uit „groude Bip”).

Tegelijkertijd voel je dan een bewondering voor eigen energie en activiteit opwellen, meestal gevolgd door 't opduiken van die vage oud-vergeelde idealen, om nou es al je zaken op orde te gaan brengen, je bureau op te ruimen en brieven te schrijven en zoo.

Den vorigen week was ikzelve aan dusdanige aandriften ten prooi; ik vond het bewuste boek gelukkig en maakte mij gereed voor den tocht. Het regende — natuurlijk — doch dit vermocht slechts een gevoel van kwaadaardige hardnekkigheid te verwekken. Na een ontroerd afscheid van mijn huisgenooten, met eenig voedsel in mijn zak en een gevoel van Amundsen of Fritjof Nansen over me, toog ik op weg.

Natuurlijk, dit is een aanloopje. 'k Wou alleen maar zeggen, dat het pure toeval me naar een tentoonstelling in de Grootte Bibliotheek voerde, een tentoonstelling over Duitse Reclamekunst, hierheen gebracht door de Nederlandsch-Duitsche Vereeniging. Hoe je 't zonder toeval doen moet, weet ik niet; aankondigingen zag ik nergens, wat jammer is, want het gebodene lijkt me zeker de moeite waard. Alhoewel, 't substantief „reclame” zal menigeen wel gewaarwordingen van onverholven antipathie bezorgen. Men krijgt inderdaad als mikpunt der moderne reclame-rage soms een hunkering naar oude tijden, toen ze nog zoo ver niet waren. Zoo'n oude poorter wist wel zonder schreeuwende licht-advertentie's, waar die z'n biertje en z'n toeback halen moest. Of nog verder terug, in de middel-eeuwen, toen was een advertentie — in welke vorm ook — een onfatsoenlijkheid, waaraan alleen kwakzalvers zich bezondigden en kon een nette zaak zich ternauwernood aan een bescheiden uithangbord wagen.

Maar nu zitten we met de gebakken peren, of liever met al die artikelen, die zich als lichte vrouwen aan ons opdringen: Schoevers, Vim, Twink, Bock, Buk, Bibabo, bah ga zoo maar door, ad infinitum. Gediplomeerde reclame-managers knoeien alles vol, wat hun houvast biedt, stations en trams zakken ervan in mekaar, zelfs onze molens takelen ze af tot reclamezuilen; zoo is ten slotte 't publiek zelf de dupe van den concurrentiestrijd.

Spreekwoorden zooals „goede wijn behoeft geen krans”, zijn met stille trom vertrokken, opgevolgd door „schreeuwen of sterven” e.d. Neem b.v. de uitstekende Philipsfabriek: een der ergsten van allemaal; zelfs een bona-fide firma als de Staat der Nederlanden adverteert met schetterende plakaten voor z'n verzekering-branche.

Onze laatste hoop kan slechts het feit zijn, dat onze waarnemingszintuigen een natuurlijken aanleg tot afstomping hebben. Gaan de reclame-wellustelingen nog een tijdje crescendo door, dan valt ons heelemaal niets meer op en dan is 't uit.

In Duitschland heeft men 't vraagstuk reeds jaren geleden practisch aangepakt; men vroeg daar: wat is er aan te doen? Om te beginnen wilde men wettelijke beperking van het reclame-wezen, verder verhooging van de kunstwaarde der reclame-middelen. Zoo zag men daar 't eerst de georganiseerde herrie tusschen publiek en reclame: de Bond „Heimschutz” contra de managerbond. Een bezoek aan Duitschland op 't oogenblik toont echter de zegepraal der laatste, tenminste op 't punt der beperking. Meer succes had de poging tot veredeling der reclame-biljetten en -drukwerken, ook al door den invloed van tijdschriften als „das Plakat”, e.a. Een heele reeks van kunstenaars heeft de Duitse reclamekunst tot bloei gebracht en haar tevens een eigen karakter bezorgd.

Deze tentoonstelling brengt ons een 200-tal nummers, meest „plakaten”, verder handelsmerken en wat drukwerk. Verschillende bekende kunstenaars zijn vertegenwoordigd, naar 't me voorkomt de meesten niet op de gelukkigste wijze; anderen zijn er heelemaal niet, zoodat ik eraan twijfel of deze verzameling wel 't beste geeft, wat Duitschland op dit gebied presteert.

Het doorbladeren van „Das Plakat”, „Reclame”, e.d. doet zien, dat Hohlwein en vooral Scheurich, Klinger en Gipkens, tot meer in staat zijn. Verder zijn b.v. niet aanwezig Uszarski, Kunst, Oppenheim en Käthe Kollwitz. Gelukkig is van Ludwig Hohlwein een stel platen aanwezig, dat m.i. 't zwaartepunt der tentoonstelling vormt.

Vooraf zij nog opgemerkt dat 't voor een reclame-artikel niet voldoende is een kunstwerk te zijn en dat 't niet alleen daarnaar beoordeeld mag worden. De kunstenaar moet psycholoog zijn, hij moet z'n publiek in de gaten hebben; kunstwaarde en psychologische waarde zijn voor het reclame-artikel noodzakelijk en onafscheidelijk.

Neem b.v. die prenten van Hohlwein: prachtig teekenwerk en tevens sterk de aandacht tot zich trekkend door hun origi-

neele opzet, felle kleuren, die in forsche vlakken krachtig contrast maken; ten slotte mooie, duidelijke letters. B.v. de doodskop met 50.000 Mark eronder; dergelijke platen fascineren, je vergeet ze nooit meer. Fijner, maar minder monumentaal zijn een paar prenten van Scheurich.

Van L. Bernhard is vrij veel opgehangen; stevige platen met frissche kleuren, ze missen echter den bijzonderen stijl van een Hohlwein; verder mooie briefhoofdjes, handelsmerken en wat kleingood voor de Pelikan-inkfabriek. Deze laatste verzorgt zijn reclame uitstekend; een heele serie reclamebiljetten, etiketten, e.d., door verschillende kunstenaars ontworpen, is hier aanwezig; de besten lijken me wel de biljetten van Bernhard en van Hadank. Verder slechts een biljet van Gipkens, fijn, maar slap als reclame; een stel reclameplaten voor Dielen en andere luxe-zaken door Schnackenberg; geraffineerde teekeningen, die me door vroegere Franschen, b.v. Chéret, geïnspireerd lijken. En dan zijn er o.a. — van Maier en Zierata — humoristische platen, evenwel met een bedenkelijk Amerikaansch bijmaakje; de aandacht trekken doen ze echter. De oer-schuldige aan de Reemtsma-cigarettenreclame wordt hier ontmaskerd; u kent ze wel, die tergende borden met de roode bol en de zwarte Engelsche sleutel (t schijnt een Vikingstevan te moeten voorstellen) in een wit veld, die overal in Duitschland den treinreiziger tegemoet grijzen; de heer Deffke is de bedrijver, en als reclame-teekeenaar heeft hij alle eer van zijn werk! Dat hij „bij” is bewijzen trouwens zijn overige inzendingen, vooral het omslag van een

A.E.G.-prospectus; Van Pretorius is er een stel vlotte en opvallende biljetten; van Hadank veel kleiner drukwerk, w.o. eenige beschaafd-leelijke briefhoofdjes en flesch-etiketten.

Ten slotte de moderneren, Cesar Klein, Otto Horn e.a. Het feit dat deze min of meer expressionistische producten — ondanks hun naam — een zekere aandachtige belangstelling van den toeschouwer vergen, doet de vraag opkomen of ze wel als reclame-voor-de-groote massa geschikt zijn. Misschien in Duitschland, „omdat 't weer es wat anders is?” De hier aanwezige biljetten lijken me op dit punt niet geslaagd; ik vermoed dat er betere zijn.

Iemand waartegen ik onder 't rondwandelen een persoonlijke antipathie ben gaan koesteren, is de heer Stahl-Arpke, de man van 't kropgezwel. Op bijna al z'n platen heeft hij kans gezien als pièce de milieu een soort trappaalbekroning te zetten, een aspergekop, wat bij nadere beschouwing een zes keer te lange hals met een naar boven kijkend brutooofd blijkt te zijn; hij bereikt er mee, dat 't de aandacht trekt, maar wát voor 'n aandacht!

Ik heb getracht, hiermee het voornaamste te vermelden; tevens raad ik een ieder aan zelf eens te gaan kijken; men ziet niet gauw een dergelijke verzameling weer. De toegang tot de tentoonstelling is kosteloos; ze duurt tot 27 October a.s.

BERTUS.

ADVERTENTIËN.

Gelegenheid tot Dineeren.

Voor 5 à 6 Heeren bestaat dagelijks gelegenheid het Diner te gebruiken à f 1,10 per persoon per diner. (5)
Adres: Adriaan Pauwstraat 3, bij de Hugo de Grootstraat.

BAMI.

BAMI. NASSI GORENG. BAMI.

DINERS van af f 1,-. (10)

Chr. F. Rüter, Oude Delft 120.

BAMI.

DRUKKERIJ WALTMAN
KOORNMARKT 62

◆◆

**DRUKWERK VOOR
VEREENIGINGEN**

WORDT SMAAKVOL EN MET ZORG
UITGEVOERD TEGEN ZEER BILLIJKEN
PRIJS EN SPOEDIG GELEVERD

H.H. STUDENTEN. Zeer voordelig te koop Notenhouten Boekenkast

2.60 × 1.30 M., waarvan onderstuk als boekenkist en tevens rustbank; oude doorgewerkte Doeken, Perzische Tafel, Wajangpoppen, enz.
7) BIERMAN, Buitenwatersloot 40.

ALLES (10)

wat valt onder de benaming DRUKWERK (Naamkaartjes, Vereenigingswerk, Brochures, Dissertaties, Jaarboeken enz.) wordt snel en onberispelijk geleverd door

N.V. VEREEN. DRUKKERIJEN JUDELS & HOOGLAND
Choorstraat 47 ◆ DELFT ◆ Telefoon 247

In de

**Technische Boekhandel & Drukkerij
J. Waltman Jr.**

Binnenwatersloot 33-35,
Afdeling Teekengereedschappen, zijn voorradig

Blokken Millimeterpapier,

inhoudende 50 bladen in de kleuren groen, bruin en blauw. Folio formaat 21 × 34 c.M.
4° formaat 22½ × 28½ c.M.

PRIJS PER STUK f 1.— VOOR BEIDE FORMATEN

LES DANSES MODERNES AVEC ELÉGANCE EN 3 OU 4 LEÇONS FOX-TROT, BLUES, TANGO, JAVA, SAMBA ETC.

ACADÉMIE DE DANSES „ROCCO”

34 Jan Pietersz. Coenstraat, La Haye.

Téléphone B 1909.

Etablissement de 1ère Classe

(30)

sous la Direction de Mr et Mme GEORGES DUBOIS VAN ACHTERBERGH

„ROCCO” de l'Académie des maitres de Danses de Paris. Star Member V. A. F. London. Pensionnaire des principaux Théâtres et Thé's-Rooms de Paris, Nice, Monte-Carlo, London, La Haye, Scheveningue etc.

Leçons privées toute la journée. — Clubs et cours d'entraînements tous les Soirs.

PRIX SPÉCIAUX POUR MESSIEURS LES ETUDIANTS!

Faités vous inscrire directement pour suivre un de nos cours le soir qui sont de toute gaité!!!

JOH. A. LOMMERS (6)

MOLSLAAN 133. ◆◆ TELEFOON 729.
Ook voor uw Bindwerk het adres.

F. OOSTERHOFF

≡ **ANTIQUITEITEN** ≡

VOORSTRAAT 43 - DELFT

15

**Technische Boekhandel & Drukkerij
J. Waltman Jr.**

Binnenwatersloot 33-35,

Afd. Teekengereedschappen

Voorhanden een groote voorraad

Rollen Schetscalqueerpapier,

per rol van 20 meter lengte, 1 meter breed . . f 2.20
halve rollen 20 meter lengte, 50 c.M. breed . . f 1.10

ZEER VOORDEELIG!

ARMBAND

HORLOGE'S

(18)

**TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN JR.**

BINNENWATERSLOOT 33.

Zoolang de voorraad toereikend is, worden:

CHARLOUIS.

Handleiding Integraalrekening

geleverd voor f 1,-.

STUFFKEN.

Karteering van Ertsmijnen

geleverd voor f 2,50.

XVE LUSTRUM D. S. C.

Bij dezen vestigen wij de aandacht op de serie van 12 Prentbriefkaarten in autotypie van het Spel Teirlinck. **Prijs per serie f 1,20.**

Voorts hebben wij een serie van 25 Prentbriefkaarten in **fotografie** laten vervaardigen, waarvan **de prijs per serie f 5,-** bedraagt.

Van de „**Feestwijzer**” hebben wij nog eenige exemplaren beschikbaar voor **f 0,25** per stuk, terwijl de **Feestmarsch** nog in beperkte voorraad verkrijgbaar is voor **f 0,75.**

Technische Boekhandel en Drukkerij J. Waltman Jr.

BINNENWATERSLOOT.